

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВА

Серія подкастів "Залишити слід: як волонтерство змінює життя"

**Бакалаврська кваліфікаційна
робота (проект)**

студента групи ЖУР-41

освітньої програми «Журналістика»

спеціальності 061 «Журналістика»

Михайлова Максима Юрійовича

Керівник – Супрун В.М, доктор
філологічних наук, професор.

Рецензент-

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри _____ Л.Д. Малевич

Протокол засідання кафедри №12

від 23.05.2025

Рівне 2025

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Теоретична база	3
1.2. Обґрунтування проєкту	6
1.3. Мета і завдання роботи	7
1.4. Джерела фактів.....	9
1.5. Специфіка аудиторії	10
1.6. Технічні і програмні засоби.....	11
1.7. Сфера застосування	13
1.8. Висновки.....	15
Список використаних джерел.....	17

1.1. Теоретична база

У сучасних умовах трансформацій медіа та підвищеного інтересу до волонтерства як соціального явища зростає потреба в нових формах подачі інформації. Журналістські подкасти, які поєднують глибину аналітики з емоційністю живої розмови, набувають дедалі більшої популярності. Теоретичне підґрунтя проєкту ґрунтується на міждисциплінарному підході, що включає медіатеорію, соціальну комунікацію, етичні принципи журналістики, а також підходи до дослідження аудиторії.

Медіатеорія вказує на важливість адаптації журналістських продуктів до цифрового середовища. У цьому контексті подкаст як жанр вирізняється особливою гнучкістю: він поєднує в собі елементи репортажу, інтерв'ю, авторської аналітики та документального звучання. Це дозволяє створювати глибокий контент, який відповідає запитам сучасного слухача — активного, критичного, мобільного. Подкаст не обмежений часовими рамками ефіру і дозволяє аудиторії взаємодіяти з контентом у зручний для неї спосіб, що підвищує ефективність засвоєння інформації.

У теорії соціальних комунікацій особлива увага приділяється емоційному зв'язку між автором і аудиторією. Саме ця здатність створити атмосферу довіри та інтимності є однією з ключових у журналістських подкастах. Аудіоформат дозволяє передавати голос, інтонацію, паузи, що створює ефект особистої присутності героя. У такий спосіб слухач не лише отримує інформацію, але й емоційно залучається, що сприяє кращому розумінню та запам'ятовуванню змісту. Згідно з концепцією наративної журналістики, історії мають

більшу силу впливу, коли розповідаються від першої особи й акцентують увагу на особистих переживаннях та мотиваціях.

Етичний аспект також є фундаментальним у реалізації проєкту. Інтерв'ювання волонтерів, зокрема з прифронтових регіонів або людей, які пережили травматичний досвід, потребує особливої чутливості. Згідно з принципами гуманної журналістики, важливо зберігати баланс між правом суспільства на інформацію та правом респондента на гідність, безпеку й анонімність. В межах проєкту було враховано всі ці аспекти: у разі потреби змінено імена героїв, приховано особисті деталі, забезпечено комфортні умови для розмови.

Також теоретичною основою проєкту є дослідження особливостей молодіжної аудиторії. Згідно з останніми дослідженнями, молодь частіше обирає мобільний формат контенту, зокрема подкасти, через зручність споживання та можливість поєднувати прослуховування з іншими видами діяльності. Цей фактор було враховано під час реалізації проєкту — всі подкасти адаптовані під мобільні платформи та опубліковані на сайті з інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом.

Таким чином, теоретична база проєкту поєднує наукові підходи до розуміння сучасних медіа, аудіожурналістики, етичних норм та специфіки молодіжної аудиторії, створюючи міцний фундамент для практичного втілення ідей у форматі подкасту.

Додатково варто зазначити, що подкаст як жанр у сучасній журналістиці також дозволяє зміщувати акценти від класичної новинної структури до більш гнучких форм комунікації. Це включає,

наприклад, гібридні жанри — документально-аналітичні подкасти, що поєднують історії з елементами розслідування та рефлексії.

У межах реалізації проєкту особлива увага приділялася не лише змістовному наповненню, а й структурі випусків. Наприклад, деякі епізоди починалися з цитати волонтера або характерного звукового фрагмента, що одразу занурює слухача в контекст розмови. Такий прийом сприяє підвищенню емоційної залученості аудиторії.

Ще одним значущим аспектом є інтерактивність. Подкаст — це не лише засіб трансляції інформації, але й платформа для діалогу. У межах проєкту слухачі мали змогу залишати коментарі, ставити запитання та ділитися власними історіями через соціальні мережі. Це забезпечило глибше розуміння теми та створило ефект співучасті у спільному інформаційному просторі.

З огляду на теоретичні передумови та обраний жанр, проєкт виконує не лише інформаційно-просвітницьку, а й соціальну функцію — формування довіри, підвищення уваги до громадянської активності та підтримки волонтерських ініціатив.

Слід зазначити, що у процесі реалізації подкасту важливою виявилась адаптація контенту до умов сприйняття на слух. Це вимагало не тільки редагування текстів, а й особливого підходу до інтонації, ритму мовлення та використання звукових акцентів.

Зміна емоційного тону подачі інформації під час запису сприяла формуванню більшої довіри з боку слухачів, що є ключовим у волонтерській тематиці, де важливе розуміння та емпатія.

До того ж, у ході роботи було враховано особливості цільової аудиторії — переважно молоді люди, які активно споживають аудіоконтент через смартфони. Це зумовило рішення використовувати коротші епізоди та структуровану подачу матеріалу.

Загалом, подкаст став не тільки творчим продуктом, але й засобом комунікації з громадою, що актуалізує тему активної громадянської позиції серед молоді.

1.2. Обґрунтування проєкту

Ідея створення серії журналістських подкастів виникла як відповідь на потребу актуалізувати волонтерський досвід у медіапросторі. Волонтерство в Україні після 2014 року, а особливо після 24 лютого 2022 року, стало не лише частиною громадянської свідомості, а й об'єктом інформаційного впливу, підтримки та мобілізації. Проте багато історій залишаються непочутими — як через обмеженість ресурсів традиційних ЗМІ, так і через брак довіри до офіційного дискурсу. Саме тому аудіоформат, що передбачає глибокі особисті розмови, став ідеальним інструментом для вивчення і популяризації таких історій.

У процесі попереднього дослідження було проаналізовано низку українських та міжнародних подкастів на волонтерську тематику. Більшість із них були або вузькоспеціалізованими, або орієнтованими на іноземну аудиторію. Це дало підстави вважати, що в українському інформаційному полі бракує проєктів, які б поєднували емоційність, глибину та доступність подачі. Запропонований формат — серія подкастів, де кожен епізод присвячений окремій волонтерській історії,

— дозволяє розкрити тему через призму особистого досвіду, що значно підвищує рівень емпатії й зацікавленості слухача.

Додатковою мотивацією стала можливість створення сайту, який став би не просто майданчиком для розміщення подкастів, а й хабом, де зібрані фото героїв, ключові цитати, опис проєкту, контактна інформація, а також коротке відео-презентація. Це забезпечує мультимедійність і розширює доступ до матеріалу, роблячи проєкт корисним не лише для слухачів, а й для освітян, журналістів, активістів і дослідників. Сайт створено на Weblum — платформі, яка дозволяє швидко адаптувати контент під різні пристрої, включаючи смартфони, що особливо важливо для молодіжної аудиторії.

Таким чином, обґрунтування проєкту спирається на суспільний запит на нові формати волонтерських історій, недостатнє представлення цього феномену в аудіомедіа, а також потребу в створенні медіапродукту, що відповідає етичним, технічним та комунікаційним стандартам журналістики.

1.3. Мета і завдання роботи

Метою кваліфікаційного проєкту є створення авторського журналістського аудіоформату — серії подкастів про українських волонтерів, які змінюють навколишню реальність. Основна ідея полягає в тому, щоб через особисті історії представити багатогранність волонтерського руху в Україні, зробити його ближчим, зрозумілішим і водночас задокументувати ці процеси в новому медіаформаті.

Для досягнення мети були визначені наступні завдання:

Відібрати героїв з різних регіонів України (Луцьк, Миколаїв, Хмельницький, Черкаси, Дніпро), які репрезентують різні напрямки волонтерської діяльності.

Розробити інтерв'ю-запитання, що дозволяють розкрити особисту мотивацію, виклики, емоції та цінності героїв.

Провести записи інтерв'ю через онлайн-зв'язок (Zoom), з дотриманням технічної якості й конфіденційності.

Змонтовано п'ять повноцінних епізодів подкасту, оброблено звук, додано фонову музику з відкритих бібліотек (без порушення авторських прав), збережено інтонаційну природність та автентичність розмов.

Створити візуальний супровід для кожного епізоду — короткий текстовий опис, ключові цитати, фото героя або замінені зображення (при потребі анонімності).

Розробити сайт на платформі Weblum, інтегрувати плеєр для подкастів, візуальні блоки, опис проєкту, контакти, презентаційне відео.

Адаптувати вебсайт під різні типи екранів, зокрема смартфони, планшети й десктопи, забезпечивши його інтуїтивну навігацію та стабільну роботу на популярних браузерях.

Дотриматися етичних норм журналістики під час взаємодії з героями: забезпечити згоду на публікацію, конфіденційність, зберегти автентичність без тиску або нав'язування інтерпретацій.

Таким чином, структура завдань охоплює як технічну, так і етичну, змістовну, комунікаційну й дизайнерську складову проєкту, що дозволяє реалізувати його повноцінно та відповідно до цілей сучасної журналістики.

1.4. Джерела фактів

Під час реалізації подкаст-проєкту особливу увагу було приділено достовірності інформації, перевірці фактів та забезпеченню високих стандартів журналістської етики. У сучасних умовах війни, соціальної нестабільності та інформаційних маніпуляцій надзвичайно важливо надавати публіці правдиву, перевірену інформацію. Особливо це стосується історій про волонтерство, де кожне слово може мати реальний вплив на сприйняття діяльності героїв і формування довіри до суспільних ініціатив.

Основним методом збору даних стали глибинні інтерв'ю з волонтерами. Усі інтерв'ю проводилися особисто або через захищені онлайн-платформи, з дотриманням принципів добровільності, відкритості та конфіденційності. Респонденти отримували повну інформацію про мету проєкту, а також мали змогу ознайомитися з чернетками та погодити або відхилити певні частини запису. Це забезпечило етичність підходу і водночас підвищило точність викладу фактів.

Додатковим джерелом інформації стали відкриті бази даних, звіти неурядових організацій, аналітичні матеріали та офіційні публікації. Використано ресурси таких платформ, як «Суспільне», «Громадське»,

«Українська правда», сайти волонтерських ініціатив та інформаційні архіви. Особливу цінність мали верифіковані дані, які дублювали або підтверджували слова героїв. Наприклад, у випадку з Костею, який рятує тварин, було надано фото і відео з координатами та часовими мітками, які переконливо засвідчували правдивість подій.

Редакційна робота включала етапи подвійної перевірки інформації. Якщо якесь твердження викликало сумніви, воно або уточнювалося, або виключалося. Підхід до монтажу враховував не тільки логіку наративу, а й дотримання фактологічної коректності. Таким чином, подкаст-проект поєднує емоційний ефект і достовірність, що є ключовим у жанрі соціального аудіоконтенту.

1.5. Специфіка аудиторії

Подкаст «Залишити слід: як волонтерство змінює життя» орієнтований на активну молодь віком 18–35 років, яка виявляє інтерес до соціальних ініціатив, нових медіа та сучасних форматів подання інформації. До основної аудиторії належать студенти, волонтери, молоді професіонали, представники громадських організацій, блогери та ті, хто шукає натхнення в реальних історіях. Водночас контент був адаптований і для ширшої вікової категорії завдяки зрозумілій мові та доступному інтерфейсу.

Перед запуском проекту було проведено анкетування у соціальних мережах, а також тестування прототипів сторінки сайту серед цільової групи. Більшість респондентів зазначили, що надають перевагу подкастам з емоційним, особистісним наповненням тривалістю до 25 хвилин. Вони шукають не лише інформацію, а й натхнення, мотивацію

до дії та приклади реальних змін. Ці дані безпосередньо вплинули на структуру подкастів: формат передбачає чіткий наратив, живу мову та елементи сторітелінгу.

Візуальна частина проєкту також була створена з урахуванням естетичних вподобань молодшої аудиторії: використано мінімалістичний дизайн, адаптивну верстку, інтеграцію з популярними платформами (Spotify, Telegram, Instagram). Усі елементи сайту оптимізовані під мобільні пристрої, що особливо важливо, з огляду на те, що понад 70% аудиторії споживає контент саме з телефонів.

Окрема увага приділена інклюзивності: кожен випуск супроводжується текстовою версією, є можливість завантажити епізод, розміщено форму зворотного зв'язку. У такий спосіб забезпечено максимальну доступність для осіб із різними потребами. Слухачі також можуть взаємодіяти з контентом через коментарі, поширення цитат та підписку, що дозволяє формувати навколо проєкту зацікавлену спільноту.

Завдяки точному розумінню аудиторії, її звичок, потреб і вподобань, подкаст зумів стати не просто серією інтерв'ю, а ефективним інструментом комунікації, просвітництва і натхнення для молоді та активного громадянського суспільства.

1.6. Технічні і програмні засоби

Для реалізації подкаст-проєкту були використані доступні та ефективні технічні й програмні засоби, що дозволили створити якісний аудіопродукт у домашніх умовах, без залучення складного чи дорогого

обладнання. Процес розробки охоплював кілька технічних етапів — від запису інтерв'ю до їх обробки та публікації.

Запис подкастів здійснювався за допомогою мікрофона Fifine K669B, підключеного до ноутбука з попередньо встановленим програмним забезпеченням Audacity. Це програмне забезпечення забезпечувало базові можливості для редагування аудіо: усунення шумів, налаштування гучності, вирізання пауз і технічних збоїв, зведення звукових доріжок. Для кожного епізоду було обрано фонову мелодію, що відповідала настрою подкасту, і завантажена з відкритих бібліотек безкоштовної музики з ліцензією Creative Commons (наприклад, Free Music Archive).

Монтаж подкастів здійснювався у декілька етапів. Спочатку виконувалося розчищення звуку від зайвих шумів та дефектів. Потім додавалися ефекти плавного переходу між блоками інтерв'ю, обрізалися мовні повтори, уточнювалися тембри для комфортного прослуховування. Завершальним етапом було фінальне зведення доріжок і експорт у форматі mp3 з оптимальними параметрами якості.

Для публікації використовувалася онлайн-платформа Weblium, що дозволяє створювати сайти з адаптивним дизайном. На сайті були розміщені епізоди подкастів, фотографії героїв, текстові описи, а також форма для зв'язку зі слухачами. Крім того, для забезпечення резервного збереження епізодів усі файли були завантажені на платформу Vimeo, що дає змогу уникнути втрати контенту в разі збою на основному сайті.

Загалом технічна реалізація проєкту підтверджує, що навіть без великого бюджету можна створити повноцінний медіапродукт, орієнтований на широку аудиторію. Завдяки правильному добору інструментів і системній роботі на всіх етапах створення, подкаст вийшов якісним, доступним і стабільним у технічному плані.

1.7. Сфера застосування

Подкаст-проєкт «Залишити слід: як волонтерство змінює життя» має широкий спектр застосування, який виходить за межі медійного контенту. У першу чергу, він може використовуватись у сфері освіти — як приклад сучасної журналістської практики для студентів факультетів журналістики, соціальних комунікацій, культурології та суміжних спеціальностей. Аудіоформат дозволяє демонструвати приклади глибинного інтерв'ю, дотримання етичних норм, обробки аудіо та створення сторітелінгової структури в інформаційному продукті.

Цей подкаст також може бути інтегрований у навчальні програми середніх шкіл у рамках курсів громадянської освіти або медіаграмотності. Через реальні історії українських волонтерів, які працюють у різних регіонах країни та виконують важливі соціальні функції, учні отримують змогу не лише краще розуміти суспільні процеси, а й надихатися прикладами активної громадянської позиції. Контент проєкту може стати основою для тематичних обговорень, дискусій, проєктних робіт та творчих завдань.

У сфері громадського сектору, зокрема для неурядових організацій, волонтерських об'єднань та ініціатив, подкаст може бути корисним

інструментом для інформування аудиторії про діяльність, популяризації ідей волонтерства, залучення нових учасників. Організації можуть використовувати випуски як додатковий матеріал у своїх кампаніях, на тренінгах або у презентаціях для донорів. Історії, подані в епізодах, створюють емоційний зв'язок із слухачами, сприяють формуванню довіри та підтримки.

Крім того, подкаст може бути застосований у психологічній, соціальній та культурній роботі. Він слугує прикладом того, як за допомогою аудіоконтенту можна підтримати психоемоційний стан аудиторії, зменшити відчуття ізоляції, показати приклади подолання труднощів, взаємодопомоги та людяності. У цьому сенсі подкаст несе і терапевтичну, і мотиваційну функцію.

У медіасфері, подкаст може стати предметом професійного аналізу, критики та обговорення серед журналістів, редакторів, продюсерів та дослідників сучасних форматів. Проєкт можна розглядати як кейс локальної ініціативи, яка відповідає сучасним вимогам до контенту: адаптивність, емоційність, достовірність, інтерактивність. Він демонструє приклад журналістики рішень, орієнтованої на позитивні соціальні зміни.

Таким чином, сфера застосування подкасту є міждисциплінарною та міжсекторальною — від освіти і громадського активізму до соціальної комунікації й медіадосліджень. Це підтверджує універсальність формату та потенціал подібних проєктів як інструментів впливу на суспільну свідомість і формування нових моделей поведінки.

1.8. Висновки

Варто зазначити, що отримані результати засвідчують ефективність подкаст-формату в актуалізації соціально важливих тем, зокрема тематики волонтерства. Це свідчить про потенціал таких форматів як дієвого інструменту громадського впливу.

Також важливою складовою стало формування діалогу між авторами контенту та аудиторією, що забезпечило зворотний зв'язок і дозволило краще зрозуміти потреби слухачів.

Окремо варто підкреслити значення проекту як прикладу практичного втілення знань, здобутих у процесі навчання. Це сприяє поєднанню теоретичної бази з реальними комунікаційними завданнями, що є важливим етапом професійного становлення.

У процесі реалізації подкаст-проекту «Залишити слід: як волонтерство змінює життя» було досягнуто ключової мети — створення якісного журналістського продукту, що висвітлює діяльність українських волонтерів через формат аудіоінтерв'ю. Робота охоплювала кілька важливих етапів: підбір героїв з різних регіонів країни, проведення інтерв'ю з дотриманням етичних стандартів, технічну обробку матеріалів, створення візуального супроводу та публікацію на зручній платформі.

Проект показав, що формат подкасту — це не лише сучасний засіб передачі інформації, а й ефективний інструмент формування громадської думки, підтримки волонтерського руху, натхнення та консолідації суспільства. Завдяки аудіоформату вдалося зберегти автентичність голосів героїв, передати емоційну глибину історій, а

також забезпечити мобільність і доступність контенту для широкої аудиторії, включно з молоддю.

Під час реалізації проєкту було вирішено низку практичних завдань: удосконалено навички проведення інтерв'ю, опановано техніку монтажу аудіо, створено візуальний дизайн, розроблено сайт з адаптивним інтерфейсом, що дозволяє зручно взаємодіяти з контентом. Кожен із п'яти випусків подкасту — це окрема історія, що доповнює загальну картину волонтерства в Україні, формуючи довіру та повагу до людей, які змінюють життя інших.

Крім того, проєкт виявився корисним і з наукової точки зору — він став прикладом практичного застосування знань із журналістики, медіакомунікацій, етики, а також інтеграції новітніх форматів у реальні інформаційні продукти. Це особливо актуально в контексті розвитку цифрових медіа, коли здатність адаптуватися до змін та ефективно комунікувати з аудиторією стає критично важливою.

Отже, подкаст «Залишити слід» — це не просто серія інтерв'ю. Це важливий соціальний проєкт, який поєднує журналістику, волонтерство, комунікації та технології задля досягнення значущих змін у суспільстві. Він показав, що навіть у складних умовах можливо створити щось справжнє, важливе і впливове — і тим самим справді залишити слід.

Список використаних джерел

1. Бойко О. В. Соціальні медіа в журналістиці: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020.
2. Городнюк С. В. Сторітелінг у публіцистиці: механізми впливу на аудиторію. Гуманітарний вісник. 2021. №4. С. 15–21.
3. Дубовик О. Г. Етика в медіа: сучасні підходи та стандарти. Медіапростір. 2023. №1. С. 22–29.
4. Іванов С. В. Сучасна журналістика: виклики та трансформації. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021.
5. Лазоренко І. І. Подкасти як інструмент нової журналістики. Вісник КНУКіМ. Серія: Соціальні комунікації. 2022. №48. С. 57–64.
6. Лойко І. А. Волонтерський рух в Україні: історія та сучасність. Наукові записки ТНПУ імені В. Гнатюка. Серія: Історія. 2020. №30. С. 213–218.
7. Мельник Т. М. Подкаст як інструмент соціального сторітелінгу. Журналістика: наукові дослідження і виклики. Київ: НАУ, 2022. С. 98–105.
8. Міністерство молоді та спорту України. Аналітична довідка щодо молодіжного волонтерства в Україні. Київ, 2022.
9. Український інститут медіа та комунікації. Аудіопроєкти в умовах війни: інструменти документалістики. 2023. URL: <https://uimc.org.ua/war-audio-projects>

10. Як створити подкаст: поради від студії «Подкастера». URL: <https://podcaster.ua/how-to>
11. National Public Radio (NPR). Podcast Lifecycle Guide. NPR Training, 2021.
12. Semetko H. A., Scammell M. The SAGE Handbook of Political Communication. SAGE, 2021.